

13. søndag efter trinitatis

Så vendte han sig til disciplene og sagde til dem alene: »Salige er de øjne, som ser det, I ser. For jeg siger jer: Mange profeter og konger har ønsket at se det, I ser, og fik det ikke at se, og at høre det, I hører, og fik det ikke at høre.«

Da rejste en lovkyndig sig og ville sætte Jesus på prøve og spurgte ham: »Mester, hvad skal jeg gøre for at arve evigt liv?« Han sagde til ham: »Hvad står der i loven? Hvad læser du dér?« Manden svarede: »Du skal elske Herren din Gud af hele dit hjerte og af hele din sjæl og af hele din styrke og af hele dit sind, og din næste som dig selv.« Jesus sagde: »Du har svaret rigtigt. Gør det, så skal du leve.« Men han ville retfærdiggøre sig selv og spurgte Jesus: »Hvem er så min næste?« Jesus svarede og sagde: »En mand var på vej fra Jerusalem ned til Jeriko og faldt i hænderne på røvere. De trak tøjet af ham og slog ham, så gik de og lod ham ligge halvdød. Tilfældigvis kom en præst den samme vej; han så manden, men gik forbi. Det samme gjorde en levit, der kom til stedet; også han så ham og gik forbi. Men en samaritaner, som var på rejse, kom hen til ham, og han fik medynk med ham, da han så ham. Han gik hen og hældte olie og vin i hans sår og forbandt dem, løftede ham op på sit ridedyr og bragte ham til et herberg og sørgede for ham. Næste dag tog han to denarer frem, gav værten dem og sagde: Sørg for ham, og hvad mere du lægger ud, vil jeg betale dig, når jeg kommer tilbage. Hvem af disse tre synes du var en næste for ham, der faldt i røvernes hænder?« Den lovkyndige svarede: »Han, som viste ham barmhjertighed.« Og Jesus sagde: »Gå du hen og gør ligeså!«

Luk. 10,23-37

Vores barmhjertige samaritaner

MOGENS G JENSEN

Tanken

En lovkyndig spørger: 'Mester, hvad skal jeg gøre for at arve evigt liv?' Den lovkyndige vidste godt, hvad loven sagde, nemlig: 'I skal holde mine love og retsregler; det menneske, der følger dem, skal leve ved dem. Jeg er Herren. (3. Mos. 18,5). Derfor var hans spørgsmål i og for sig relevant. Og da Jesus spiller bolden tilbage og spørger, hvad han læser i loven, svarer den lovkyndige med at citere det dobbelte kærlighedsbud. Men den lovkyndige har et spørgsmål i

reserve, som han nu stiller, nemlig: 'Hvem er så min næste?' Det spørgsmål var der bestemt ikke enighed om blandt farisæerne og de lovkyndige. Er det kun den allernærmeste familie, der er omfattet af buddet? Eller er det en bredere flok, fx. ens landsmænd? Eller omfattede buddet også de fremmede, ja, ligefrem ens fjender? Jesu fortælling har chokeret tilhørerne og provokeret dem. For i hans fortælling er det jo ikke en god jøde, der hjælper den overfaldne. Nej, hjælpen kommer fra samaritaneren.

Troen

En mand fortæller om en natlig køretur gennem Alperne. I et bjergpas ser han et bilvrug og en ilde tilredt mand liggende i vejgrøften. Hans første tanke er at træde på bremsen og stoppe op for at se, om han kan hjælpe. Men hans næste indskydelse, som han faktisk følger, er at træde på speederen og køre videre. For han har hørt, at den slags uheld nogle gange kan være iscenesat af professionelle røvere, som bare venter på, at en bilist skal standse, som de så kan overfalde. En meget aktuel problemstilling, vi alle kan blive udsat for. Herhjemme kender vi det fra rasteplasser og østeuropæiske kriminelle, der udplyndrer sagesløse bilister. Hvad ville jeg selv gøre?

De fleste, som gik denne vej fra Jerusalem til Jeriko, har sandsynligvis været oppe i templet i Jerusalem, for at deltage i offerkulten der. Den overfaldne mand er måske en pilgrim, som er på vej hjem. Præsten og levitten vil blive urene ved at røre ved den måske døde mand. Så de går i en stor bue uden om manden. Tænk sig, de to mænd, præsten og levitten, kommer lige fra fuldførelsen af den offertjeneste, som er foreskrevet i loven, og så svigter de katastrofalt i mødet med det, der vejer langt tungere i loven. Gennem Hoseas havde Gud nemlig sagt: 'Jeg vil hellere have kærlighed end slagtoffer' (Hos. 6,6).

Så dukker der pludselig en samaritaner op i fortællingen. Han skal ikke være der ifølge de lovkyndiges mening. Han er et forstyrrende element. Han passer ligesom ikke rigtig ind i den gode jødes univers. Oversat til vores tids sprog er samaritaneren et sekulært menneske uden kendskab til bibel og bekendelse, og så han er tilmed muslim. Det er sådan et menneske, Jesus fremstiller som den overfaldne jødes hjælper. Mere provokerende kan det ikke blive for Jesu tilhørere. Og for os!

Jøderne tænkte hele tiden på dem selv som de barmhjertige, dem, der hjælper andre. Nu peger pilen i den anden retning. Nu er de genstand for barmhjertighed. Oveni købet udført af en uren samaritaner. Det er altså en hedning, der ser lovens krav, og som gør det, loven siger, man skal gøre. De bliver her stillet over for en næste, som gør det, de bør gøre.

Vi taler ofte om vore medmennesker som sekulariserede og uden håb i verden og uden kendskab til kirke og gudstjeneste. Vi føler, og vi siger, at vores moderne medmenneske mangler alle de dimensioner og klangbunde, som det bibelske budskab forudsætter for at kunne klinge. Det er os, der skal række hånden ud og dele evangeliet med ham eller hende, og det er os, som skal vise kærlighedens gerninger. Det er os, der kender evangeliet, os der kender Gud, og os, der repræsenterer Gud i verden. Og det er os, der er lys midt i verdens mørke.

Måske må Gud ruske op i sit folk i dag, så vi erkender sandheden ved at lade et af disse sekulariserede verdens børn gå os i møde, og i en krisesituation være den, der møder os med kærlighedens gerning. Så er det godt, ja, det er afgørende at vide, at manden, der selv blev kaldt en samaritaner, blev vores samaritaner, vores næste, som ikke bare satte livet til for at tage sig af os, men som satte det til, for at frelse os. Jesus er den samaritaner, der hjælper os. Her handler det ikke om, hvem jeg skal være god overfor, men om hvem der er god imod mig, hvem der er min næste. Og her svarer lignelsen, at din og vores næste er Jesus, ham der fortæller denne lignelse. Han er den, som kommer forbi, han er den, som standser op og giver sig til at yde førstehjælp til os nødstedte. Vores barmhjertige samaritaner er Jesus, ham der blev set ned på af alle de rettroende og respektable jøder, ham, som netop blev kaldt en samaritaner i sin samtid (Joh. 8,48). Det er ham, der er den gode samaritaner. Ham skal vi efterligne. Efterligne ved at gå ud og gøre ligeså.

Udfordringen

Er du parat til at lade din sekulariserede nabo være din næste?